

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS) W CYKLU KSZTAŁCENIA 2015-2018

JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA:		<i>Wydział Rehabilitacji i Kinezylogii / Zakład Terapii Zajęciowej</i>		KIERUNEK:	<i>TERAPIA ZAJĘCIOWA</i>		
POZIOM KSZTAŁCENIA RODZAJ STUDIÓW I PROFIL (I stopień/II stopień, ogólnoakademicki/praktyczny):		I stopień, ogólnoakademicki i praktyczny		KOD PRZEDMIOTU:	<i>TZISnsk01</i>		
NAZWA PRZEDMIOTU:		PEDAGOGIKA SPECJALNA					
TRYB (FORMA) STUDIÓW	Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Punkty ECTS	Typ przedmiotu	Język wykładowy
Stacjonarne	I	II	<i>wykłady</i>	15	3	<i>KIERUNKOWY</i>	<i>POLSKI</i>
			<i>ćwiczenia</i>	30			
NAUCZYCIELE ODPOWIEDZIALNI ZA PRZEDMIOT: DR MARTA HOLEKSA							
E-MAIL: MARTAS59@ONET.EU							
WYMAGANIA WSTĘPNE:							
<p>a) „<u>WYMAGANIA FORMALNE</u>” – Wiedza z zakresu przedmiotów ujętych w planie I semestru studiów</p> <p>b) „<u>ZAŁOŻENIA WSTĘPNE</u>” - Wiedza z zakresu: Wprowadzenia do terapii zajęciowej, Wprowadzenia do psychologii, Pedagogiki ogólnej, Ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Anatomii w terapii zajęciowej, Podstaw biologii medycznej i biochemii, Podstaw komunikacji interpersonalnej, Teorii i metodyki nauczania ruchu*/Teorii i praktyki aktywności fizycznej*</p>							
CEL(E) PRZEDMIOTU:							
<p>Celem realizacji modułu jest uzyskanie przez studenta wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki specjalnej . Zaznajomienie go z podstawowymi pojęciami, przedmiotem, celami i zadaniami oraz teoretyczno-praktycznym kontekstem oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych osób niepełnosprawnych w systemie segregacyjnym i integracyjnym.</p> <p>A ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukształtowanie postawy opiekuna, wychowawcy i terapeuty akceptującego osoby niepełnosprawne jako pełnoprawnych członków placówek rehabilitacyjno-rewalidacyjnych i edukacyjnych, ogólnodostępnych i integracyjnych; - wdrażanie do współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz szerzenia idei integracji i inkluzji osób z niepełnosprawnością i niedostosowaniem społecznym w edukacji i społecznym funkcjonowaniu 							
OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU ORAZ ICH POWIĄZANIE Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU:							
WIEDZA							

W1	Posiada wiedzę dotyczącą teoretycznych i praktycznych podstaw pedagogiki specjalnej szczególnie w odniesieniu do rodzajów zajęć i ich związków ze zdrowiem, celów podejmowanych aktywności oraz złożonych interakcji zachodzących pomiędzy osobą, środowiskiem i zajęciami	K_W07
W2	Zna prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania działalności zawodowej podejmowanej przez pedagoga specjalnego	K_W08
W3	Posiada podstawową wiedzę z zakresu dziedzin, dyscyplin i subdyscyplin naukowych powiązanych i wynikających z obszaru pedagogiki specjalnej w kontekście organizacji zdrowia i polityki społecznej na poziomie krajowym	K_W09
W4	Posiada wiedzę ogólną z zakresu terminologii nauk pedagogicznych i nauk o zdrowiu. Zna pojęcia z zakresu pedagogiki specjalnej oraz potrafi umiejscowić ich działanie w szeroko rozumianej ochronie zdrowia. Potrafi nazwać i opisać działania podejmowane w ramach pedagogiki specjalnej, w tym działań ortodydaktycznych	K_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
U1	Posiada umiejętności oraz zdolności psychopedagogiczne, wskazane i przygotowujące do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego	K_U01
U2	Potrafi identyfikować problemy osoby niepełnosprawnej, jego rodziny oraz grupy społecznej, niezbędne do podjęcia i działania w w obszarach różnych rodzajów niepełnosprawności. Potrafi wskazać i opisać psychologiczno-pedagogiczne i społeczne konsekwencje wynikające z ograniczeń w funkcjonowaniu, niepełnosprawności lub choroby i wykluczenia społecznego	K_U04
U3	Potrafi w stopniu podstawowym rozpoznać i zinterpretować główne problemy psychologiczno-pedagogiczne osoby niesprawnej lub niepełnosprawnej. Potrafi połączyć zdobytą wiedzę teoretyczną z jej wymiarem praktycznym wpisanym w działalność dydaktyczno-wychowawczą i diagnostyczno-profilaktyczno-terapeutyczną podejmowaną wobec osób z niepełnosprawnością	K_U08
KOMPETENCJE		
K1	Samodzielnie realizuje powierzone mu zadania i właściwie organizuje pracę własną	K_K06
K2	Potrafi pracować w zespole i potrafi brać odpowiedzialność za własną pracę	K_K09
K3	Okazuje szacunek wobec osoby niepełnosprawnej i niesprawnej oraz jego problemów wynikających z wieloaspektowej niepełnosprawności czy przewlekłej choroby, dba o jego dobro,	K_K05
METODY I FORMY REALIZACJI PRZEDMIOTU:		
<p>Wykłady: zajęcia o charakterze teoretycznym, z wykorzystaniem prezentacji multimedialne jz elementami dyskusji</p> <p>Ćwiczenia: zajęcia o charakterze praktycznym, problemowych.</p>		

TREŚCI KSZTAŁCENIA:

Wykłady:

1. 1. Temat: **Teoretyczne podstawy pedagogiki specjalnej** jako nauki interdyscyplinarnej. Pojęcia, cele, zadania, zasady, zakres i subdyscypliny. Opieka, rewalidacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością i niedostosowaniem społecznym w ujęciu historycznym. Wspólne i swoiste problemy osób z różnymi niepełnosprawnościami i niedostosowaniem społecznym – **2 godz.**
2. Temat: **Subdyscypliny pedagogiki specjalnej** (specyfika pracy z dziećmi i młodzieżą ze względu na subdyscyplinę). Tyflopädagogika, surdopedagogika, oligofrenopedagogika, pedagogika leczniczo-terapeutyczna, pedagogika korekcyjna, pedagogika resocjalizacyjna, socjoterapeutyczna i inne – **5 godz.**
3. Temat: **Psychologiczne uwarunkowania pracy z osobami niepełnosprawnymi** - psychologia kliniczna jako dziedzina badań naukowych i zastosowań w diagnozie, rehabilitacji i profilaktyce. Psychologiczne problemy osób z niepełnosprawnością i metody ich diagnozowania problemów – **2 godz.**
4. Temat: **Psychologiczno-pedagogiczne podstawy pracy z osobami niepełnosprawnymi** - zasady i metody pracy opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej. Formy opieki nad osobami z niepełnosprawnością i niedostosowaniem społecznym. Działalność placówek rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych z uwzględnieniem problemów ich funkcjonowania. Poradnictwo psychologiczne. Profilaktyka pedagogiczno-psychologiczna – **2godz.**
5. Temat: **Specyficzne problemy rodzin dotkniętych niepełnosprawnością** - problemy adaptacji, utrudnienia, życiowe, wsparcie społeczne. Uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka z niepełnosprawnością. Założenia i metody wspierania rodziny dziecka z niepełnosprawnością w całym cyklu jego życia. Wpływ zaburzeń rozwoju dziecka na funkcjonowanie rodziny. Możliwości usprawniania funkcjonowania dziecka z niepełnosprawnością w rodzinie. Relacje między rodziną dziecka z niepełnosprawnością a specjalistami. Możliwości pełnienia ról społecznych przez osoby z niepełnosprawnością i niedostosowane społecznie – **2 godz.**
6. Temat: **Portret zawodowy pedagoga specjalnego**. Charakterystyka zawodu. Cechy osobowościowe – **1 godz.**
7. Temat: **Aspekty prawne niepełnosprawności** - dotyczące rehabilitacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej i leczniczej. Poradnictwo, rehabilitacja społeczna i zawodowa oraz zatrudnianie osób z niepełnosprawnością – **1 godz.**

Ćwiczenia:

1. Temat: Pedagogika specjalna – rola i znaczenie, cele i zadania. Pedagogika specjalna a pedagogika ogólna – różnice i podobieństwa. Podstawowe pojęcia pedagogiki specjalnej - **2 godz.**
2. Temat: Niedostosowanie społeczne – pojęcie i przyczyny; cechy osób niedostosowanych społecznie; rodzaje niedostosowania społecznego – psychopatia, socjopatia, charakteropatia – **2 godz.**
3. Temat: – Diagnoza niedostosowania społecznego; praca terapeutyczna z osobami niedostosowanymi społecznie - **2 godz.**
4. Temat: Resocjalizacja i jej skuteczność; metody i techniki resocjalizacyjne – **2 godz.**
5. Temat: Tyflopädagogika i surdopedagogika jako subdyscypliny pedagogiki specjalnej - rola i znaczenie, cele i zadania – **2 godz.**
6. Temat: Klasyfikacja jednostek z dysfunkcją wzroku i słuchu oraz ich charakterystyka – **2 godz.**
7. Temat: Psychologiczno-pedagogiczne konsekwencje braku wzroku i słuchu; - **2 godz.**
8. Temat: Specyfika nauczania i wychowania dzieci z wadą wzroku i słuchu - **2 godz.**
9. Temat: Oligofrenopedagogika jako subdyscyplina pedagogiki specjalnej - rola i znaczenie, cele i zadania - **2 godz.**
10. Temat: Klasyfikacja jednostek z niepełnosprawnością intelektualną i ich charakterystyka - **2 godz.**
11. Temat: Psychologiczno-pedagogiczne konsekwencje niepełnosprawności intelektualnej - **2 godz.**

12. Temat: Specyfika nauczania i wychowania dzieci z niepełnosprawnością intelektualną - **2 godz.**
 13. Temat: Pedagogika leczniczo-terapeutyczna - rola i znaczenie, cele i zadania - **2 godz.**
 14. Temat: Pedagogika korekcyjna - rola i znaczenie, cele i zadania - **2 godz.**
 15. Temat: Pedagogika socjoterapeutyczna - rola i znaczenie, cele i zadania - **2 godz.**

KRYTERIA I METODY OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

1. Zaliczenie z ocenę na podstawie:
- Obecności i aktywnego uczestnictwa w zajęciach
  - Przygotowania prezentacji multimedialnej - praca zespołowa
  - Zaliczenie na ocenę kolokwium
2. Aby uzyskać zaliczenie przedmiotu na ocenę dostateczną student musi osiągnąć wszystkie wymienione przedmiotowe efekty kształcenia

FORMA ZALICZENIA: Kolokwia z poszczególnych partii materiału + egzamin ustny

LITERATURA:

Literatura podstawowa:

- Dykik W. (2001): Pedagogika Specjalna, Poznań
- Lipkowski O., (1977): Pedagogika specjalna, Warszawa
- Sękowska Z. (1985): Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej, Warszawa
- Chodkowska M. (red.) (1998) Pedagogika specjalna wobec potrzeb teraźniejszości i wyzwań przyszłości. Lublin

Literatura uzupełniająca

- Wyczesany J. (2002): Pedagogika Upośledzonych Umysłowo, Kraków
- Kościelska M.(1995) Oblicza upośledzenia. Warszawa
- Gustavsson A. , Zakrzewska-Manterys red. (1997) ; Upośledzenie w społecznym zwierciadle. Warszawa
- Zeidler W. red. (2007) Wybrane problemy psychologiczne i ortopedagogiczne, Gdańsk
- Kulesza E.M. (2004) Rozwój poznawczy dzieci z lekkim i umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego– diagnoza i wspomaganie. Studia empiryczne. Warszawa
- Obuchowska I.: (1999) (red.): Dziecko niepełnosprawne w rodzinie. Warszawa.

AKTYWNOŚCI STUDENTA	Obciążenie studenta
Udział w wykładach i ćwiczeniach	45 godz.
Konsultacje	5 godz.
Przygotowanie prezentacji multimedialnych na wskazany temat	5 godz.
Praca własna studenta – przygotowanie się do kolokwium na ocenę, udział w dyskusjach na ocenę	20 godz.
Całkowite obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Opracowała kartę przedmiotu: dr Marta Holeksa